

Ангел Каралийчев

Българчета

Когато големият автомобил изрева с продрано гърло, Вълчо скочи от крушата и бързо закуца през ливадата към летовището. Влезе в учителската стая, грабна телефона и извика:

– Идат!

Сетне побягна навън, спря се до оградата и загледа омагьосан как слизат четиридесет момчета летовничета. С викове и смях децата помъкнаха към стаите своите чанти, сандъчета и вързопи. Най-напред се съблякоха и нахълтаха в банята под душовете. Излязоха в градината всички с тънки бели ризки и къси черни гащета. Пръснаха се из градината, подгониха магарето на дяда Гердана воденичарина, увиснаха на ябълката, счупиха един клон, запищяха и припнаха към люлките. Една свирка ги събра отново в летовището. Вътре малките гости си подредиха леглата, избраха дежурни. Десет момчета със стомни потеглиха за вода. Като излязоха навън, едно от тях се провикна:

– Къде е чешмата? Ние не знаем пътеката.

– Аз ще ви я покажа! – обади се Вълчо.

Децата заобиколиха селянчето. Разгледаха му изрусялата от балканското слънце глава, непраната ризка, скъсаните отзад конопени гащи, намигнаха си и тръгнаха след него.

Слязоха на чешмата при Гердановата воденица, напиха се с балканска вода, запретнаха крачоли, нагазиха в каменните корита, почнаха да се пръскат едно друго. Като се налудуваха грабнаха пълните стомни и се прибраха.

Вълчо тръгна като куче подире им. Додето мръкне, летовищната градина кънтя от викове, игри и песни. Когато високото слънце се потули зад Балкана и косачите слязоха в село, нарамили коси и вили, дежурните изнесоха седем маси и наредиха вечерята. Поднесоха чинии с димящо ядене. Малките гладници захванаха да лапат като прасета. Свит зад една слива, Вълчо гледаше с лакоми очи белия хляб, сладкото ядене и преглъщаше. Две момчета го съзряха, погледнаха се и си казаха нещо тайно. Щом свърши вечерята, те скришом влязоха в читалнята и отмъкнаха три вестника. Накъсаха ги на късчета потулиха се зад летовището, взеха от земята една червива ябълка и почнаха грижливо да я загръщат, тихо повикаха Вълча и му подадоха вързоп. Едното момче рече:

– Това е за тебе, Кривчо! Вътре има нещо много сладко за ядене. Дръж!

– Благодаря! – рече Вълчо. – Вие сте добри момчета.

За първи път през живота си получаваше подарък. С голямо вълнение започна да разгръща хартиите. Ръцете му трепереха, защото се

боеше да не изгърве сладкото нещо. След дълго и внимателно разгръщане най-сетне сиромашкото момче откри червивата ябълка и попита двамата си благодетели:

– Туй ли е подаръкът?

Но момчетата бяха изчезнали.

Мъка заседна на Вълчовото гърло. Очите му потекоха.

– Какво съм им сторил, че се гаврят с мене? – промълви той на себе си и закуца нагоре към покосената ливада, където от два дни съхнеха малки купчини сено. Откъсна пет-шест зачервени сливи, залъга си глада, мушна се в една купчина, зарови се в сеното и затвори очи.

До ушите му достигна вечерната песен на летовниците:

„В наште мънички сърца –
чистички посеи зрънца!“

Когато децата налягаха, между белите креватчета мина старият училищен слуга и почна да завива наред децата.

– Хубаво трябва да сте покрити – рече той, – защото тука нощите са хладни, а прозорците ще останат цяла нощ отворени.

А като стигна до двамата злосторници, които дадоха на Вълча червивата ябълка, нарочно се спря и заговори високо:

– Знаете ли защо куца онова момче, което стоя цял час до оградата и гледа как лапате яденето?

– Откъде ще знаем – обади се тихо едно гласче, – разкажи!

– Туй момче е кръгло сираче. Майка му замина на другия свят и го остави на две годинки. И баща няма. Милостиви хора го изхраниха. Но, деца, трябва да знаете, че чуждият хляб е много горчив. Като самотно сирачето. Житно стръкче, поникнало сред тръни, порасна сирачето. Кога яло, кога неяло – тъй му затекоха дните. От сутрин до вечер тича подир воловците на хората, ала никой не му плаща. Доволно е, ако му дадат коричка хляб и бучка сирене. А да знаете, деца, какво златно сърце има! Лани през лятото пламна една голяма къща. Всички се втурнахме да гасиме пожара. Тъкмо когато огнената стихия обхвана цялата къща и тя грозно запрашя – една млада жена записка:

– Олеле майчице, забравихме детето в люлката!

– Кой ще го спаси? – провикна се кметът.

И додето другите се двоумяха, в огъня се втурна малкият Вълчо и изчезна вътре. Подир малко се подаде на един прозорец и хвърли детето върху обтегнатата черга, която стискаха четирима души. Детето беше

загърнато в много дрехи, тупна и нищо не му стана.

– Скачай сега ти! – извикахме ние на Вълча.

Той се хвърли, но за зла чест единият от четиримата изтърва чергата и Вълчо си строши левия крак на земята. Лекува го една бабичка – проста женурка. Наместила му накриво крака – затова сега куца.

– Ами наградиха ли го? – попита тихото гласче.

– Кой да го Награди?

– Родителите на спасеното.

– С какво да го наградят? След пожара те останаха последни сиромаси. Хайде сега, спете спокойно! Лека нощ, деца!

На другия ден, докато се печеха на зелената трева като гущери, децата дълго шушукаха правиха сметка и се съветваха. Учителят дойде при тях и се провикна:

– Деца, ще пратиме в Троян стария слуга да ни купи за утре дини или круши. Който иска диня – да си дигне ръката. Никой. Който иска круши – да си дигне ръката! Пак никой. Какво значи това?

Тогава се изправи едното от ония момчета, които оскърбиха Вълча, и рече:

– Господин учителю, ние се отказваме за три дни и от дините, и от крушите.

– Защо? – попита учуден учителят.

– Със спестените пари искаме да прибереме още един летовник.

– Онова момче куцо – Вълчо. Вие не го познавате, то е герой. Приберете го, господин учителю! Нека прекара лятото при нас!

– Чух вече за него. Всички ли се отказвате от плодове заради Вълча?

– Всички! – извикаха четиридесет гърла.

– Вие сте славни момчета, доведете го!

Децата скочиха и се втурнаха към ливадата. Намериха куцото момче, разказаха какво се решили и го заведоха в летовището. Окъпаха го. Намериха и за него снежнобяла ризка и къси гашета. Натъкмиха го. Вълчо не знаеше къде да си дене ръцете от срам. От очите му струеше безкрайна благодарност.

КРАЙ

© Ангел Каралийчев

Сканиране: sir_Ivanhoe, август, 2007 г.
Разпознаване и последна редакция: NomaD, август, 2008 г.

Издание:

Ангел Каралийчев. Приказен свят. Том втори, 1982
Издателство „Български писател“, 1982

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9105>]